

Halfjaaroverzicht Gemeentelijke Duurzaamheidsindex

Halfjaaroverzicht Gemeentelijke
Duurzaamheidsindex, december 2023

Dit keer een uitgebreide nieuwsbrief.

We selecteerden voor u iedere maand een relevant rapport waarin de brede duurzaamheid tot uiting komt. Het gaat over energie en klimaat, consumptie, maar ook over verdeling en ons gedrag. We beginnen met een terugblik op het symposium Verschillen en Verdeling waarin de Gemeentelijke Duurzaamheidsindex centraal stond.

Klik hier voor informatie over de Gemeentelijke Duurzaamheidsindex voor uw gemeente

Juni Symposium GDI

Op donderdag 8 juni kwamen zo'n 75 belangstellenden naar de Duurzaamheidsfabriek in Dordrecht voor het middagsymposium van de Gemeentelijke Duurzaamheidsindex. De presentaties vindt u hieronder. Ook een impressie van twee workshops.

In de workshop van Dirk Voets stond **de 3-30-300 regel** centraal. Deze regel staat voor 3 bomen zichtbaar vanuit je woning, 30% boomkroondekking in je 'wijk' en 300 meter afstand tot het dichtstbijzijnde park. Een maatstaf die vanwege zijn eenvoud internationaal opgepikt wordt als maatstaf voor de leefbaarheid van een woonomgeving. Relevant omdat wetenschappelijk onderzoek heeft aangetoond dat een groene leefomgeving vele positieve effecten oplevert voor ons mensen. De presentatie heeft zeker op mij effect gehad: Ik kan geen rondje meer door mijn wijk lopen zonder de omvang van de boomkronen in te schatten.

De workshop "**Naar een inclusieve energietransitie**" was erg levendig door de discussie die de deelnemers voerden. Het persoonlijke verhaal,

Juli Lokale Energie Monitor 2022 HIER

HIER bracht in juli de Lokale Energie Monitor uit. Ze hebben de resultaten daarvan opgenomen in een presentatie die je als bewonersinitiatief of energiecoöperatie met de gemeente kunt bespreken. De presentatie geeft inzicht in hoe verschillende regio's voorop lopen of achterblijven. Burgercollectieven zijn een serieuze partij bij de energietransitie. Klik hier voor de belangrijkste feiten uit de Lokale Energie Monitor. Je kunt zelf eventueel slides verwijderen, toevoegen, of kopiëren naar je eigen presentatie. De slides zijn per hoofdstuk gebundeld in secties. Je kunt ze in- en uitklappen.

Lokale Energiemonitor

waarin Marokkaanse ouders niet goed wisten waar hun afval heen moest, sprak erg ter verbeelding. Door persoonlijke verhalen met elkaar te delen, kunnen we ons inleven in de situatie en beter bij de doelgroep aansluiten. "Het zijn sleutelfiguren die een belangrijke rol spelen om op een toegankelijke manier afval te scheiden".

Deelnemers waren ook erg onder de indruk van de **rondleiding door de duurzaamheidsfabriek**. Er was de mogelijkheid om met studenten in gesprek te gaan. "Er ging voor mij een wereld open toen ik zag waar de studenten mee bezig zijn!". Zo werd al snel duidelijk dat er interessante samenwerkingen tussen studenten en bedrijven plaatsvinden.

Dordrecht Klimaatneutraal

GDI Verschillen en Verdeling

Een inclusieve energietransitie

Onderzoek als participatie-instrument

Met eigenaren werken aan energietransitie

Zonder zorgen naar gasloos

Gedrag en acceptatie voor klimaat

Jouw schone stad

3-30-300 regel voor groen

Augustus Een zeker bestaan

Zonder extra maatregelen komen mensen die op het sociaal minimum leven de komende jaren fors geld tekort. Om dat te voorkomen adviseert de Commissie sociaal minimum in haar eerste rapport 'Een zeker bestaan. Naar een toekomstbestendig stelsel van het sociaal minimum' verhogingen van het minimumloon, de bijstand en eventueel ook de huurtoeslag. Om armoede bij kinderen te bestrijden moet de kinderbijslag of het kindgebonden budget stevig omhoog. In 'Een zeker bestaan II' doet de Commissie sociaal minimum ook voorstellen voor een voorspelbaar en toegankelijk stelsel dat ook uitvoerbaar en houdbaar.

Twee van hun voorstellen:

Zorg voor soepele overgangen tussen uitkering en werk. Bied gemeenten meer mogelijkheden om mensen met een afstand tot de arbeidsmarkt aan werk te helpen en investeer in vormen van zinvolle tijdsbesteding voor mensen die niet kunnen werken.

Ontwikkel aanvullend beleid rond wonen, zorg en energie. Zorg voor meer beschikbare sociale huurwoningen en bescherm huishoudens met een laag inkomen tegen hoge uitgaven aan energie en tegen een stapeling van zorgkosten. Lever maatwerk als stelselaanpassingen nog niet zijn gerealiseerd.

"Dat zoveel mensen leven in armoede, kost de maatschappij ook veel", stelt Engbersen namens de Commissie.

"Mensen doen vaker een beroep op zorg, zitten in dure schuldsaneringstrajecten en kunnen daardoor onvoldoende bijdragen aan de samenleving. En dat is nog los van

Naar een biodiverse stad

September Campagne zet de knop om

De Noord-Hollandse campagne Van Hoe naar Zo wordt vast onderdeel van de landelijke campagne Zet ook de knop om. Doel van de campagnes is om Nederland enthousiast te maken voor de overstap naar schone energie. De landelijke campagne Zet ook de knop om heeft als doel: mensen enthousiast te maken voor de energietransitie en te laten zien hoe je zelf ook stappen kan zetten. Vanaf 27 november zijn de eerste gezamenlijke campagne-uitingen van start gegaan.

Alle RES-regio's en gemeenten kunnen gebruik maken van de materialen die voor de gezamenlijke campagne worden gemaakt. De campagne-materialen staan in de toolkit op de website van het Landelijk Communicatie Netwerk Klimaat (LCNK). Je bent als regio of gemeente vrij om via je eigen kanalen te delen wat je wilt. Je hoeft je daar niet voor aan te melden of te betalen.

website Landelijk
Communicatie Netwerk
Klimaat

al die professionals in de sociale zekerheid en in het onderwijs die iets proberen te herstellen van de gevolgen van financiële bestaansonzekerheid."

Een zeker bestaan I

Een zeker bestaan II

November Weg van de wegwerpmaatschappij

In de publicatie Rijk aan Gedraginzichten worden 35 voorbeelden gegeven van maatschappelijke vraagstukken waarvoor gedragkennis is benut om tot effectiever beleid te komen. Zo motiveren we bijvoorbeeld mensen om fitter te worden of kijken hoe Consumenten over kunnen stappen naar tweedehandskleding in plaats van steeds nieuwe kleding, die het milieu meer belast, te kopen.

"De kledingindustrie is erg vervuילend en de tweedehands markt is een belangrijk alternatief voor nieuwe kleding. Steeds meer Nederlanders kopen tweedehandskleding, maar een grote groep is nog sceptisch. Ze vragen zich af of het lukt om een geschikt tweedehands kledingstuk te vinden en of het wel hygiënisch is, zo bleek uit doelgroeponderzoek in 2020. De beste manier om over deze scepsis heen te komen is het creëren van positieve ervaringen met tweedehandskleding. Met dat doel heeft het ministerie van IenW het initiatief genomen tot de Preloved Fashion Fair in Utrecht en Leiden." U leest er meer over in Rijk aan Gedraginzichten.

Dit initiatief sluit ook aan bij het Advies dat de **Raad voor de Leefomgeving en Infrastructuur (Rli)** in november uitbracht "Weg van de wegwerpmaatschappij." De Raad roept het (toekomstig) kabinet op om de wegwerpmaatschappij te stoppen. Steeds meer producten belanden al na korte tijd bij het vuilnis. Dit gaat ten koste van arbeidsomstandigheden, klimaat en milieu. Consumenten worden verleid om te kopen, en om snel weg te werpen. Een lage prijs en kwaliteit van bijvoorbeeld kleding leidt tot wegwerpen; we spreken

Oktober KNMI Klimaatscenario's

Het KNMI laat in een rapport wat de gevolgen voor Nederland zijn van klimaatverandering. Zo berekent het KNMI in 2050 een gemiddelde zeespiegel aan de kust die 24 cm hoger ligt dan het gemiddelde uit de jaren 1991-2020. Ook wordt ingegaan op de effecten van klimaatverandering op wind, neerslag in de vier seizoenen. En het effect op de steden. Die hebben te maken met een opeenstapeling van effecten die door klimaatverandering versterkt worden. De opwarming en de toename van langdurige droogte leiden tot extremere temperaturen tijdens hittegolven, met als gevolg meer oversterfte. De nabijheid van de opwarmende Noordzee leidt tot een toename van extremere buien met wateroverlast en overstromingen tot gevolg.

In steden treedt een hitte-eiland effect op: steden zijn warmer dan de landelijke omgeving. Aanpassing aan klimaatverandering is voor steden urgent.

Dat hitte-eilandeffect is voor een groot deel toe te schrijven aan de wijze waarop veel steden zijn ingericht, namelijk met bebouwing en bestrating en minder ruimte voor beplanting. Hierdoor wordt overdag een groter deel van de invallende zonnestraling opgenomen en vindt er minder verdamping door planten plaats. In stedelijk gebied is opgewekte warmte door menselijke activiteiten ook groter dan daarbuiten. Omdat veel warmte wordt vastgehouden, zorgt het hitte-eilandeffect vooral voor minder afkoeling in de avond en nacht. Bij extreme hitte heeft dit negatieve gevolgen voor onze nachtrust en gezondheid.

over fast fashion. Maar ook fast furniture en single use electronics zijn grootschalig in opkomst. Mensen worden verleid tot de aanschaf van wegwerpproducten, bijvoorbeeld met stuntaanbiedingen.

De Rli bepleit een gelijktijdige aanpak langs verschillende sporen. Het kabinet moet in Europa aandringen op strenge eisen voor de duurzaamheid, levensduur en repareerbaarheid van producten. Europese maar ook nationale wetgeving moeten leiden tot eerlijker prijzen, en tot meer informatie aan de consument over de duurzaamheid van producten. De Rli stelt verder voor om een levensduur- en reparatielabel te introduceren, dat informatie geeft over de verwachte gebruiksduur en repareerbaarheid van een product. Verder adviseert de Rli onder meer om stuntaanbiedingen en reclames voor wegwerpproducten te ontmoedigen.

Rijk aan gedragsinzichten

Toelichting advies weg met wegwerpmaatschappij

December CBS cijfers Brede Welvaart

De kwaliteit van leven zoals we die nu in Nederland kennen, de brede welvaart 'hier en nu', is hoog, maar deze is niet gelijk verdeeld over gemeenten. Over de periode 2015-2022 is de brede welvaart doorgaans toegenomen, ook in gemeenten met een lagere brede welvaart in vergelijking met andere gemeenten. Dit blijkt uit de regionale Monitor Brede Welvaart 2023 van het CBS, gemaakt in opdracht van het ministerie van Binnenlandse Zaken en

Klimaatscenario's

**Wijken niet voorbereid op
extreem weer**

**Klimaat uitdaging voor
nieuw kabinet**

Koninkrijkrelaties.

In vergelijking met 2022 zijn de regionale verschillen in brede welvaart niet veranderd. Brede welvaart 'hier en nu' is relatief hoog in grote delen van Zuid-Holland, Utrecht, Overijssel en het oostelijke deel van Noord-Brabant en relatief laag in een aantal grote steden, zoals Rotterdam, Amsterdam, Lelystad, Sittard en Vlissingen.

Net als in eerdere jaren is de brede welvaart relatief laag in het oosten van Groningen en Drenthe, Limburg, Zeeland, en de Kop van Noord-Holland. De gemeenten in deze regio's worden gekenmerkt door lagere arbeidsparticipatie en hogere werkloosheid, lagere ervaren gezondheid en meer overgewicht, lagere besteedbare inkomens, en vooral door een lager vertrouwen in anderen en in instituties.

**Klik hier voor cijfers Brede
Welvaart**

**Onderzoekcentrum
Drechtsteden**
Industrieweg 11
3361 HJ Sliedrecht
Bezoek onze website

Nieuwsbrief
Duizend Duurzame Daden

Deze e-mail is verstuurd aan secretariaat@scherpenzeel.nl.
Als u geen nieuwsbrief meer wilt ontvangen, kunt u zich [hier afmelden](#).
U kunt ook uw [gegevens inzien](#) en [wijzigen](#).
Voor een goede ontvangst voegt u ocd@drechtsteden.nl toe aan uw adresboek.